

seerd op den kostprijs van het minst-gunstig gesitueerde bedrijf.

Bleef de productie onverminderd bestaanbaar, dan zou de rentabiliteit verzekerd zijn.

Men ging den weg op van regelingen en overeenkomsten, dienende tot handhaving van het grondbeginsel; machtsvorming werd daarbij als van zelf sprekend een praktische eisch, evenals de belichaming van de gedachte in een Wet op de Economische Bedrijfsorganisatie.

De heer *Smits* behandelt achtereenvolgens de omlijning van het stelsel der Economische Bedrijfsorganisatie; de economische afhankelijkheidsverhouding binnen het stelsel der Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie; en ten slotte de invloed van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie op de maatschappelijke welvaart.

Hiermede acht de schrijver de theoretisch-economische beoordeeling van het stelsel der Bedrijfsorganisatie voltooid en heeft hij in een afzonderlijk hoofdstuk de uitkomsten van zijn onderzoek verzameld.

Het bleek hem bij dien arbeid, dat het oorspronkelijk stelsel der Economische Bedrijfsorganisatie zich baseerde op de vrij-economische samenleving, doch met de hulp van een „machtsfactor”; dat uit het onderzoek naar de belangen bij de bedrijfs-genooten bij het samengaan in een Econ. Bedrijfsorganisatie geconstateerd moest worden, dat het algemeene totstandkomen van een dergelijke organisatie in de vrij-economische samenleving denkbeeldig moet worden geacht. Gaat de overheid ten behoeve van het stelsel ingrijpen, dan wordt dit anders.

Het rentabiliteits-principe gaat dan plaats maken voor een ander principe, dat der „redelijkheid”.

De belooningen, welke in de productie genoten worden, moeten in dat stelsel voldoen aan den eisch „redelijk te zijn”.

De macht om te beslissen over belangrijke elementen van het bedrijfsbeleid berust dan niet meer bij de afzonderlijke ondernemers, maar bij een Algemeenen Bedrijfsraad en in laatste instantie bij een Raad van Toezicht en bij de Kroon.

De schrijver zet uitvoering uiteen, waarom door hem geen verhooring van de maatschappelijke productiviteit en van het maatschappelijk inkomen kan worden verwacht.

De ontwikkeling van de techniek, het prestatievermogen van den arbeid, de bedrijfszuinigheid, de kapitaalvorming, worden niet bevorderd.

In duidelijke bewoordingen zet de heer *Smits* zijn critiek op het redelijkheids-principe uiteen.

In zijne inleiding reeds wees hij er op, dat aan de theoretisch-economische behandeling van de Economische Bedrijfsorganisatie, naar zijne meening, een uiteenzetting van zijn opvatting omtrent de verhouding van ethiek tot economie behoorde vooraf te gaan, omdat de literatuur hem geleerd had, dat de bepaling van zijn standpunt te dezen aanzien een eerste eisch geacht moest worden voor een goed begrip van hetgeen in 't algemeen over sociaal-politieke vraagstukken geschreven is. Naar zijne meening wordt op sociaal-politiek gebied de wensch gemakkelijk de vader van de gedachte en bleek hem, dat de theoretisch-economische literatuur omtrent sociaal-politieke vraagstukken, zooals bijv. de Economische Bedrijfsorganisatie in sterke mate doorspekt is met oordeelen omtrent het al of niet wenschelijke, welker verbanning uit het kader der wetenschap de schrijver meent, dat sedert vele jaren een der eerste desiderata van de zijde der theoretici is geweest.

Het heldere betoog en de logische gedachtengang, welke vrij gehouden is van „wenschelijkheden”, waren oorzaak, dat ik het werk van den heer *Smits* met genot heb bestudeerd en het gaarne bij anderen introduceer.

W. H. E.

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE N. V. VAN KOOPHANDEL EN HAAR AANSPRAKELIJKHEID VOOR HET PROSPECTUS

Het is niet onze bedoeling in dit artikel in beschouwingen te treden omtrent de voor- of nadeelen, welke aan dit wetsontwerp verbonden zijn. Andere tijdschriften en de verschillende dagbladen hebben reeds in ruime mate critiek op het ontwerp geleverd, waarmede natuurlijk niet uitgesloten is, dat ook dit tijdschrift wellicht haar kolommen voor critische beschouwingen dienaangaande openstelt.

Wij wenschen hieronder slechts de veranderingen en aanvullingen te bespreken, welke dit gewijzigd ontwerp, ten aanzien van onze tot dusver zeer gebrekkige N.V.-wetgeving, denkt te geven.

De derde afdeling van boek I van ons Wetboek van Koophandel wordt door het nieuwe ontwerp vervangen, dat in de eerste plaats een omschrijving geeft van het begrip Naamlooze Vennootschap, waarbij uitdrukkelijk de persoonlijke aansprakelijkheid voor de aandeelhouders wordt uitgesloten. Een en ander treedt in de plaats van de tot dusver bestaande negatieve omschrijving van artikel 36. Evenals thans moet de acte van oprichting notarieel worden verleden, waarbij echter is voorgeschreven, dat deze acte in de Nederlandsche Taal moet luiden, en de oprichters in persoon moeten verschijnen of krachtens schriftelijke volmacht moeten worden vertegenwoordigd.

De naam der N.V. moet beginnen of eindigen met de woorden Naamlooze Vennootschap of de bekende afkorting daarvan, terwijl de plaats van vestiging in Nederland moet zijn gelegen. Mede wordt voorgeschreven, dat de oprichtingsacte moet vermelden den naam, de plaats van vestiging en het doel der N.V., verder het bedrag van het maatschappelijk kapitaal, het aantal en het bedrag der aandelen en het aantal aandelen, waarmede ieder der oprichters deelneemt. De Koninklijke Goedkeuring wordt vervangen door een aanteekening op de akte door of vanwege den Minister van Justitie, dat tegen de registratie geen bezwaar bestaat, en een dergelijk bezwaar kan alleen gemaakt worden, wanneer de N.V. strijdt met de goede zeden of de openbare orde, als de akte, gezien het bovenstaande, onvolledig is, en verder indien niet blijkt, dat de oprichters tezamen voor minstens 1/5 gedeelte in het maatschappelijk kapitaal deelnemen. Daarna moet de akte worden geregistreerd door de Kamer van Koophandel en Fabrieken in de plaats waar de N.V. is gevestigd; vanaf het oogenblik dezer registratie vangt de N.V. aan.

De openbaarmaking moet geschieden in de Nederlandsche Staatscourant, waarvoor de notaris moet zorgen, welke de akte heeft verleden, door n.l. een afschrift daarvan met het bewijs der registratie bij de Nederlandsche Staatscourant in te zenden.

Artikel 36 h regelt de aansprakelijkheid der bestuurders voor hun handelingen, welke verriicht zijn, vóórdat de bekendmaking in de Nederlandsche Staatscourant heeft plaats gevonden, en de inschrijving van de handelszaak, welke door de Handelsregisterwet wordt voorgeschreven, is geschied. Eveneens vermeldt dit artikel, dat de bestuurders aansprakelijk zijn, voordat tenminste 10% van het geplaatste gedeelte van het maatschappelijk kapitaal is gestort. In dergelijke gevallen zijn de bestuurders hoofdelijk voor het geheel jegens derden aansprakelijk, hoewel de aansprakelijkheid der N.V., voorzover er binnen de grenzen van de akte van oprichting is gehandeld, uitdrukkelijk op den voorgrond wordt gesteld.

De N.V. is rechtspersoon en is koopman in den zin van het Wetboek van Koophandel. Hiermede is dus vastgelegd, dat de N.V., welke b.v. de exploitatie van of den handel in onroerende goederen ten doel heeft (handelingen welke feitelijk buiten het Wetboek van Koophandel vallen), toch „koopman” is.

De N.V. wordt aangegaan voor een onbepaalden tijd; is dit niet het geval, dan moet hiervan uit de akte van oprichting blijken.

Een zeer ingrijpende wijziging geeft artikel 37b, waarbij aan het Openbaar Ministerie de bevoegdheid wordt toegekend, om een N.V. te ontbinden, waarvan de werkzaamheden in strijd zijn met de goede zeden of de openbare orde; tot dusver was een dergelijke ontbinding absoluut buiten gesloten. Die ontbinding geschiedt bij rechterlijken uitspraak, waarbij tegelijkertijd een of meer curatoren worden benoemd, alsmede een of meer leden van de Rechterbank tot Rechter-commissaris. De liquidatie geschiedt overeenkomstig de bepalingen van de faillissement-wet. Het betreffende vonnis moet worden geregistreerd bij de Kamer van Koophandel, openbaar gemaakt en ingeschreven ten kantore van het Handelsregister, evenals dit oorspronkelijk met de akte van oprichting heeft plaatsgevonden. Aanspraken, welke door derden te goeder trouw zijn verkregen, voordat deze formaliteiten zijn geschied, worden geëerbiedigd.

De volledige naam, zooals deze in de oprichtingsakte is vermeld en de Gemeente, waarin de handelszaak der N.V. volgens het handelsregister is gevestigd, moeten blijken in alle mogelijke stukken, welke van de N.V. uitgaan of waarin zij partij is. Telegrammen worden hiervan uitgezonderd. Mocht in dergelijke gevallen het maatschappelijk kapitaal der N.V. worden vermeld dan moet daarbij melding worden gemaakt van het bedrag, dat daarvan is geplaatst en van het gestorte bedrag.

Voorzoover wordt gesproken van een aantal aandelen, dat tezamen een zeker gedeelte van het maatschappelijk kapitaal uitmaakt, moet daaronder worden verstaan, het geplaatste gedeelte van het kapitaal. Het tegendeel hiervan mag echter bij de akte van oprichting worden bedongen. Blijkbaar wordt hier bedoeld op besluiten, zooals wijziging in de akte van oprichting, ontbinding, of verlenging van den duur der N.V., waarvoor een bepaald deel van het kapitaal vertegenwoordigd moet zijn.

De tweede paragraaf van het ontwerp handelt over de aandelen, en stelt onmiddellijk met betrekking tot hetgeen in die afdeeling wordt vermeld, een onderaandeel gelijk met een aandeel.

Een aandeelhouder kan niet worden ontheven van de verplichting om het volledige bedrag van zijn aandeel vol te storten; hiermede is dus plaatsing beneden pari uitgesloten, behalve ten aanzien van diegenen, die zich in hun beroep belasten met het voor eigen rekening plaatsen van aandelen (b.v. commissio-nairs in emissiehuizen); deze mogen voor door hen genomen aandelen minder dan het volle bedrag betalen.

Een later artikel geeft echter aan, dat in ieder geval tenminste 94% van het volle bedrag moet worden betaald, indien de overeenkomst, waarbij aan dergelijke instellingen die korting is toegestaan, niet in de akte van oprichting is vermeld.

Verder dan tot het bedrag van zijn aandeel behoeft een aandeelhouder nimmer te gaan; ook door wijziging van de akte van oprichting kan hij daartoe nimmer worden gedwongen. Evenals thans kan een aandeel niet eerder aan toonder luiden, dan wanneer het geheel is volgestort; behalve dan weer in het geval, zooals hierboven is aangehaald bij storting door tussenpersonen.

Indien iemand een aandeel op naam bezit, waarop vanwege de N.V. de verklaring voorkomt, dat het is volgestort, ook als zijn aandeel aan toonder luidt, bewijst dit dat het volle bedrag aan het aandeel ook geheel is betaald aan de N.V. Slechts ten opzichte van diegenen, aan wie het aandelenbewijs vanwege de N.V. is afgegeven of van een lateren verkrijger te kwader trouw, is tegenbewijs toegelaten.

Een bestuurder of commissaris wordt geacht zijn aandeelbewijs van de N.V. te hebben ontvangen, hetzij hij kan bewijzen,

dat dit hem niet is afgegeven, gedurende den tijd, dat hij in zijn functie als zoodanig aan de N.V. was verbonden. Evencens wordt een oprichter geacht zijn aandeelbewijs vanwege de N.V. te hebben ontvangen, hetzij hij kan bewijzen, dat het hem bij de oprichting niet is afgegeven.

Ten opzichte van de verplichting tot storting op een aandeel heeft nimmer schuldvergelijking plaats.

In geval van faillissement is het niet volgestort gedeelte der aandelen onmiddellijk opeischbaar, en behoeft een eventuele termijn, welke dienaangaande in de akte van oprichting is bepaald, niet in acht te worden genomen. De curator is bevoegd om tot onmiddellijke inning daarvan over te gaan.

Artikel 39 schrijft het houden van een aandelenregister (dat ten kantore der N.V. voor ieder ter inzage moet liggen) voor, ten opzichte van houders van niet volgestorte aandelen.

Het moet vermelden, de namen der houders en het op ieder aandeel gestort bedrag en verder ieder verleend ontslag van aansprakelijkheid voor nog niet gedane stortingen. Wat dit laatste betreft, wordt voorgeschreven, dat na de levering van een niet volgestort aandeel ieder der vorige aandeelhouders voor het daarop nog te storten bedrag hoofdelijk jegens de N.V. aansprakelijk is.

Bestuurders en commissarissen hebben echter het recht om den vorigen aandeelhouder in verband met den overdracht van zijn aandeel van verdere aansprakelijkheid te ontslaan, doch dan blijft de aansprakelijkheid nog bestaan voor stortingen, welke worden uitgeschreven binnen een jaar te rekenen van den dag der levering. Een vorige aandeelhouder, welke betaalt, treedt in de rechten van de N.V. tegen latere houders. De bevoegdheid om aandelen op naam te vervreemden kan in de akte van oprichting worden beperkt. De levering van aandelen op naam heeft plaats hetzij door de beteekening van een akte van cessie aan de N.V., hetzij door een schriftelijke erkenning van den overdracht door de N.V. Indien er een aandeelbewijs is, dan moet die erkenning plaats vinden door aantekening daarvan op het stuk. Bij niet volgestorte aandelen is voor de erkenning een akte van overdracht vereischt, met een vaste dagteekening.

Al deze formaliteiten en rechtshandelingen, welke betrekking hebben op de levering van aandelen op naam, vinden ook toepassing op de toebedeeling van aandelen op naam bij scheiding van eenigen gemeenschap (indien dus b.v. dergelijke aandelen deel uitmaken van een erfenis.) Alle aandelen hebben in verhouding tot hun bedrag gelijke rechten en verplichtingen, tenzij de akte van oprichting anders bepaalt.

(Wordt vervolgd)

S. K.

ACCOUNTANCY IN DE VEREENIGDE STATEN VAN AMERIKA

III

DE ORGANISATIE DER PUBLIC ACCOUNTANTS IN DE VEREENIGDE STATEN VAN AMERIKA

Ik noemde reeds in deze bijdrage de Institute of Accountants in 1882 in New-York opgericht en de American Association of Public Accountants in 1887 ook in New-York opgericht. Verder bestaan er in de Vereenigde Staten de volgende accountants-vereenigingen, allen door de respectieve staten erkend en bevoegd diploma's uit te reiken die den houder het recht op inschrijving als C. P. A. geven.

Het jaar der oprichting is achter den naam vermeld:

New-York State Society of Certified Public Accountants 1897
Pennsylvania Institute of Certified Public Accountants .. 1897
Illinois Association of Certified Public Accountants 1897
Incorporated Public Accountants of Massachusetts 1901